25.10.2026

Muistio ongelmista Lupa- ja valvontaviraston liito-oravaohjeen julkaistussa versiossa (21.8.26)

Lupa- ja valvontaviraston liito-oravaohjeistus on paitsi monelta osin lainvastainen, myös sekava. Kesäkuusta 2026 alkaen LVV on liittänyt metsänkäyttöilmoituksiin antamiinsa vastauksiin erilaisia osittaisia versioita sisäiseksi ja ei-julkiseksi asiakirjaksi julistamastaan kokonaisohjeistuksesta. Lokakuussa -26 viraston sivuille ilmestyi lopulta yksi versio ohjeista. Aiempien versioiden tavoin tässäkään ei ole diaarinumeroa, mutta nyt puuttuu myös päiväys ja jopa pääotsikko. Asiakirjan lopussa olevien päivitystietojen mukaan viimeinen muutos on tehty 21.8.26. Tätä on siten pidettävä asiakirjan päiväyksenä.

Asiakirjan alkaa alaotsikolla:

”Asiakirjan tarkoitus”

Heti kärkeen tulee suuri lupaus, jota lähellekään asiakirja ei yllä. Tarkoituksena sanotaan olevan ”kuvata, miten liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikat tulee huomioida metsänkäytön suunnittelussa ja toteutuksessa, *jotta luonnonsuojelulaissa määritetyt suojeluvelvoitteet täyttyvät*” (kursivointi lisätty).

Lisäksi kerrotaan, että asiakirja käsittelee tyypillisiä tilanteita mutta että ”kohdekohtainen arviointi perustuu aina tapauskohtaisiin olosuhteisiin.” Tapauskohtaisuus on yksi keskeisimpiä luonnonsuojelua valvovien viranomaisten uskon kohteita. Se, että eri tilanteet on otettava huomioon, on trivialiteetti, jota tuskin tarvitsisi sanoa; yleisiä periaatteitahan tulee aina *soveltaa* paikallisiin oloihin. Yhdistyksemme on monet kerrat käytännössä havainnut, että tapauskohtaisuuden ylikorostamisella viranomainen haluaa varata itselleen vapaat kädet olla välittämättä *tieteellisestä tiedosta*, joka koskee liito-oravan elinympäristövaatimuksia ja hakkuiden vaikutuksia. Sillä juuri tutkimustuloksista voidaan johtaa ne tärkeimmät yleiset periaatteet, joiden varaan minkä tahansa luonnonsuojelutoimien on rakennuttava. Vain silloin voidaan varmistua siitä, että toimet oikeasti suojelevat kohdettaan. Liito-oravan kohdalla tästä ollaan hyvin kaukana.

Tarkoituksen käsittelyn jälkeen asiakirjan alusta on *poistettu kokonaan* jaksot **”Miten lisääntymis- tai levähdyspaikka tunnistetaan?”**, **”Kuinka pitkään lisääntymis- tai levähdyspaikat ovat suojeltuja?”** ja ”**Miksi lisääntymis- tai levähdyspaikkoja pitää suojella?”** Aivan kuin nämä olisivat jo niin selviä metsäammattilaisille ja maanomistajille, ettei niiden käsittelyyn ole tarvetta! Pois on jäänyt mm. yksi harvoja parannuksia viranomaislinjaan, sillä heinäkuun versiossa todettiin selvästi viranomaisen kantana, että pesäpuun löytymistä ei enää pidetä lisääntymis- ja levähdyspaikan (LLP):n toteamisen ehtona, vaan LLP voidaan todeta myös tästä: ”yksittäisiä papanoita merkittävämmät papanamäärät samalla alueella useiden puiden juurella, mutta ei havaintoa pesästä”. – Kommenttimme pois jätettyihin jaksoihin löytyvät yhdistyksemme liituridokut-sivulta kohdasta *Heinäkuun -26 versio*.

”Miten liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikat tulee säilyttää?” (s. 1–4)

Ohjeen mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikan (LLP) suojelu perustuu seuraaviin seikkoihin:

(1) ”tunnistettujen pesä-/levähdyspuiden” ympärille jätetään vähintään puolen hehtaarin suojavyöhyke,

(2) vyöhykkeen ”yhteyteen säilytetään joitakin hehtaareita liito-oravalle soveltuvaa metsää, joka turvaa lisääntymis- tai levähdyspaikan ekologisen toimivuuden” ja

(3) metsä säästetään muodoltaan ”mahdollisimman yhtenäisenä”, ja ”riittävät kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille”.

Nämä ohjeet eivät varmista, että luonnonsuojelulakia noudatetaan.

1. Puolen hehtaarin suojavyöhyke

Olematon pinta-ala. *Hakkuut on kielletty vain suojavyöhykkeellä*. Ohje ei perustele, miksi 0,5 ha olisi riittävä alue säilyttämään LLP:n heikentymättömänä. Tämä ei ole ihme, sillä tällaista pinta-alaa ei voida johtaa mistään hakkuiden vaikutuksia koskevasta tutkimuksesta. Tiedossamme on, että asiakirjan aiemmassa versiossa (ennen 16.6.26) suojavyöhykkeen koko määritettiin ympyrän säteen avulla, ja säteeksi oli valittu **50 m**, kun taas puolen hehtaarin kokoisen ympyrän säde on 40 metriä. Muutos esitettiin teknisenä, siirryttiin vain metrimäärästä pinta-alaan, mutta samalla ***suojavyöhykkeen koko putosi 36 %*** (0,785 ha → 0,5 ha). Nä-

mä ovat LVV:lle selvästi vain numeroita, joiden pitää olla pyöreitä ja ennen kaikkea poliittisesti korrekteja eli sopia siihen teatteriin, jota luonnonsuojeluviranomaiset maassamme esittävät teeskennellessään ”suojelevansa” liito-oravaa luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Suojavyöhykkeen sijoitusta ohjeistetaan mm. seuraavasti: ”Kun mahdollista, suojavyöhyke tulee sijoittaa niin, että pesä- tai levähdyspuiden ja metsänkäytössä käsiteltävän alueen reunan väliin jää vähintään 25 metriä koskematonta metsää.” Toisin sanoen avohakkuunkin saa tuoda 25 metrin päähän pesäpuusta.[1] Metrimäärälle ei esitetä perusteluja, eikä sellaisia voisi tutkimustiedosta johtaakaan. Päinvastoin: liito-oravan lajityypilliseen käyttäytymiseen kuuluu ruokailu yön aikana enimmillään yleensä runsaan 100 metrin etäisyydellä pesältä.[2] Koiraat liikkuvat pidempiäkin matkoja ilmeisesti muista syistä. Jos liikkuminen estetään, LLP:n ekologinen toiminnallisuus ei ole entisellään, vaan sitä on luonnonsuojelulakia rikkoen heikennetty.

Paitsi että myrskytuhot syövät 25 metrin suojaetäisyyden merkittävällä todennäköisyydellä joko osittain tai kokonaan muutamassa vuodessa, em. ohje asettaa viranomaisen lain ja oikeuskäytännön vastaisen piittaamattomuuden tutkimustiedosta kirkkaaseen valoon. Sitä voi verrata Maarit Jokisen tutkimusryhmän jo v. 2012 julkaistuun tutkimustulokseen: **”Alle 150 m etäisyydellä lisääntymis- ja levähdyspaikan keskipisteestä tehdyt avohakkuut näyttävät heikentävän paikan ekologista toiminnallisuutta, koska ne laskevat liito-oravan esiintymistodennäköisyyttä alueella.”**[3]

Ohje sisältää alla olevan kuvan. Mittakaavaa ei ole haluttu kuvaan laittaa, mutta koska suojavyöhykkeen tiedetään olevan 0,5 ha, se ja etäisyyksiä voidaan lisätä kuvaan seuraavasti:

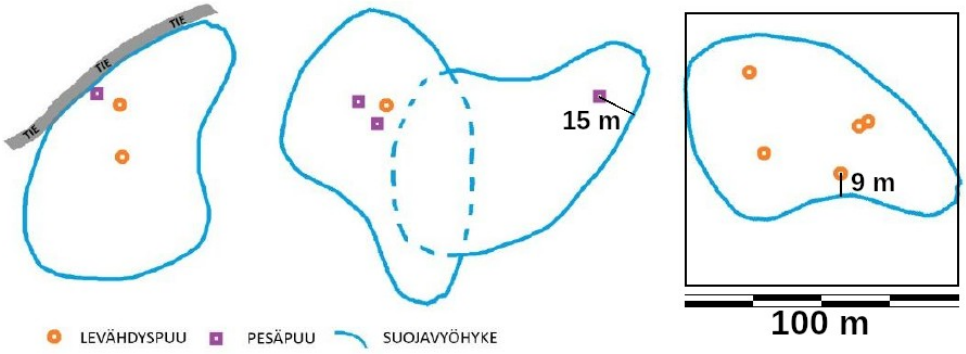

Teksti mainitsee ”25 metriä koskematonta metsää”, mutta kuva näyttää jotain aivan muuta. Kuvan viesti voi hyvinkin olla vahvempi. Tulemme näkemään aivan suojavyöhykkeen laitaan ”LVV:n ohjeen mukaisesti” jätettyjä pesäpuita. Kuvatekstin mukaan keskimmäisessä tapauksessa pesäpuiden ”huomiointia varten on tarvittu kaksi 0,5 ha suojavyöhykettä, jotka ovat osin päällekkäin”, mutta on aivan harhaanjohtavaa puhua kahdesta puolen hehtaarin suojavyöhykkeestä, kun kyse on yhteensä vain vähän yli 0,8 hehtaarista. Luulisi, että vyöhykkeiden päällekkäisyyttä ohjaisi em. 25 metrin periaate, mutta näin ei ole. Vyöhykkeet on sijoitettu reilusti päällekkäin sillä seurauksella, että pesäpuu on jäänyt vain 15 metrin päähän suojavyöhykkeen reunasta. *Tällaisilla kuvilla annetaan vinkkiä ja luodaan mielikuvaa siitä, miten jo muutoinkin riittämätöntä ohjetta voi toteuttaa: niin etäisyyksiä kuin pinta-alojakin reippaasti alaspäin pyöristellen.*

Epämääräinen sijoitus. Suojavyöhyke tulisi ohjeen mukaan sijoittaa siten, että sen sisään jää liito-oravalle ”mahdollisimman hyvin soveltuvaa elinympäristöä” (s. 1). ”Soveltuvuutta” kuvataan erikseen myöhemmin sivulla 3 (ks. alla kohta Suppea ”soveltuvuus”). Lukijalle ei kummassakaan kohdassa kerrota suojavyöhykkeen sijoittamiseen vaikuttavana tekijänä, että liito-oravan ravintokasvit vaihtelevat vuodenajoittain ja että myös mänty on sille tärkeä ravintokasvi.[4]

---

[1] Ohjeen harrastama pesä- ja levähdyspuiden erottelu on täysin turha. Jokainen päiväpiilo on mahdollinen poikaspesä, ellei muuta voida erityisestä syystä päätellä.

[2] Vesa Selonen & Ralf Wistbacka: ”Role of Breeding and Natal Movements in Lifetime Dispersal of a Forest-dwelling Rodent”, *Ecology and Evolution*, 2017.7, 2204–2213, s. 2207.

[3] Jokinen, Maarit 2012. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkarajausten vaikuttavuus lajin suojelukeinona. Helsinki: Suomen ympäristökeskus, s. 61. Lain ja oikeuskäytännön vastaisuudesta ks. muistiomme LLP-suojelun juridisista ja biologisista perusteista, kohta 5.

[4] Tuoreessa tutkimuksessa mänty oli se kasvi, jonka DNA:ta löydettiin liito-oravan papanoista kaikkein useimmin. Ks. Carlson, Helmi: *What Does the Siberian Flying Squirrel Eat? Analysing the diet of the Siberian flying squirrel (Pteromys volans) by DNA barcoding*, pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto, bio- ja ympäristötieteiden tiedekunta, 2021.

Virheellinen lisääntymiskausi. Ohjeen mukaan ellei puustosta ole maksettu suojelukorvausta, suojavyöhykkeeltä saa hakea tuulenkaatoja ”liito-oravan pesimäkauden (15.3.–31.7.) ulkopuolella” (s.1). Poikasten lähtö syntymäpaikaltaan omille elinpiireilleen jatkuu kuitenkin *yli syyskuun puolivälin*.[5]

2. ”Joitain hehtaareja soveltuvaa metsää”

”Soveltuvasta metsästä” on ensinnäkin todettava, että EU-oikeuskäytännön mukaan sen on nimenomaisesti katsottava *kuuluvan LLP:aan*. Tämä johtuu täysin suoraan siitä, että – kuten LVV asian ilmaisee – ko. metsä ”turvaa lisääntymis- tai levähdyspaikan ekologisen toimivuuden”. EU-tuomioistuin on ennakkoratkaisussaan asiassa C-357/20 linjannut, että **”lisääntymispaikan käsite kattaa myös lisääntymispaikkojen ympäristön, jos kyseinen lisääntymispaikkojen ympäristö osoittautuu tarpeelliseksi, jotta [direktiivilajit] – – voivat lisääntyä menestyksekkäästi”**.[6] Tämän vuoksi *”soveltuva metsä” on luonnonsuojelulain mukaisen ehdottoman heikentämiskiellon piirissä.*[7]

Epämääräinen pinta-ala. Tämän kohdan ongelmat alkavat tietenkin jo epämääräisestä ilmaisusta ”joitain hehtaareja”. Ainoa täysin selvä asia on, että ”joitain” on enemmän kuin yksi. Jos alat ilmaistaan hehtaarin tarkkuudella, jo puolitoista pyöristyy kahteen ja voi siten hakkuista hyötyvän tahon mielestä olla ”jotain hehtaareja”. Ja kun puolen hehtaarin suojavyöhyke sisältyy lukuihin, vyöhyke ei välttämättä saa suojakseen yhtä harvennettua hehtaaria enempää. Etenkin jos avohakkuu sallitaan heti tämän ulkopuolella (tai jopa heti suojavyöhykkeen vieressä kuten esimerkissä yllä), LLP:n heikkeneminen on täysin selvä asia.[8] Tällöin luonnonsuojelulain rikkomista voidaan perustella luonnonsuojelua valvovan viranomaisen ohjeella.

Tiedossamme on, että LVV:ssa ollaan nimenomaisen tietoisia lukuisista tutkimuksista, joiden mukaan liito-oravan riski hävitä joltain alueelta alkaa merkittävästi kasvaa, kun LLP:n puustoinen alue vähenee alle 4–6 hehtaarin. Se, että tätä ei ole kirjattu ohjeen julkisiin versioihin, kertoo karua kieltään LVV:n toimintalinjan moraalisesta alamittaisuudesta.

Heikentäminen sallitaan. Ohjeen toteamus, että näillä joillain hehtaareilla ”voidaan tehdä hakkuita, kun hakkuut suunnitellaan ja toteutetaan niin, että lisääntymis- tai levähdyspaikan ekologinen toimivuus säilyy” (s. 2) on sisäisesti ristiriitainen. Tämä on suora lupa LLP:n heikentämiseen. Näin on, koska ekologinen toiminnallisuus ei ole piirre, jota joko on tai ei ole, vaan sitä on *enemmän tai vähemmän*. Jos toiminnallisuus *ei* säily, se katoaa. Tällöin LLP on hävitetty. Ohjeen pitäisi velvoittaa siihen, että toiminnallisuus *säilyy ennallaan*, mutta tätä se ei tee.

Vielä heinäkuun versiossa hakkuuohjeen täsmennykset kertovat, miltä osin LLP:aa saa erityisesti heikentää: ”Alueella voidaan tehdä lehtipuita suosivia poiminta- ja harvennushakkuita. Kaikki järeät haavat säästetään.” Nyt tämäkin, havupuut suojattomiksi jättänyt ohje on poistettu kokonaan. Kaikki jätetään hakkuista hyötyvien tahojen harkintaan. Aiemmin ohje myös totesi että soveltuvaa ”metsää hoidetaan jatkuvapeitteisenä” ja että ”jaksottaisen kasvatuksen päätehakkuita ei tehdä”. Nämäkin ohjeet on poistettu. Paljon kertoo taas LVV:n toimintatavoista se, miten ohjeen viimeisen sivun päivitystiedoissa kuvataan nämä muutokset: ”21.8.2026 Tarkennettu haapojen säästämistä vaativaa ilmausta sovelletun metsän osalta.” Säästövelvoitteen poistaminenko on siis sen ”tarkentamista”? Asiaan on toinenkin selitys, sillä tiedossamme on, että 21.8.26 tehtiin todellisuudessa vain pieni sanamuotomuutos järeiden haapojen säästövelvoitteeseen. Velvoitteen sekä muiden ohjeiden poisto on tehty tämän jälkeen, mutta asiasta ei hiiskuta päivitystiedoissa sanaakaan. Erittäin selväksi tulee, että LVV:n sisällä on käynnissä prosesseja ja vaikuttaa voimia, joista virasto nimenomaisesti haluaa antaa väärän kuvan julkisuuteen.

Kuten yllä mainittiin, liito-oravayksilöt liikkuvat pääsääntöisesti n. 100 metrin säteellä kulloinkin käyttämästään pesästä. Mikäli tällä n. 3,1 hehtaarin alalla *tai sen läheisyydessä* tehdään hakkuita, jotka saavat liito-ora-

---

Käytetty menetelmä ei kerro syötyjä määriä.

[5] Ilpo K. Hanski & Vesa Selonen: ”Female-biased natal dispersal in the Siberian flying squirrel”, *Behavioral Ecology* 20.1 (2009), 60–67, s. 63–64.

[6] Ks. ratkaisun tuomiolauselman kohta 1.

[7] Vielä heinäkuun -26 versiossa puhuttiin ”joidenkin hehtaarien kokoisesta lisääntymis- tai levähdyspaikkana toimivasta metsäalueesta” (siis suojavyöhyke + soveltuva metsä). Muutos kuvaa hyvin LVV:n epätoivoista pyristelyä irti siitä, mitä laki ja oikeuskäytäntö siltä luonnonsuojelua valvovana viranomaisena vaativat.

[8] Tutkimuksissa avohakkuiden on todettu vaikuttavan kielteisesti 150–200 metrin etäisyydellä LLP:n keskikohdasta. Neljää hehtaaria soveltuvaa metsää pidetään miniminä tuoreessa Ralf Wistbackan väitöskirjassa. Ks. alaviitteessä 1 mainittu muistio, kohta 6.

vat supistamaan käyttämäänsä aluetta esim. vähentämällä metsän suojaisuutta tai ravintopuiden määrää tai poistamalla joskus vaikeasti havaittavia kolo- tai risupesiä, kyseessä on lainvastainen LLP:n heikentäminen. Liito-oravat ovat hyvin paikkauskollisia ja jäävät voimakkaastikin heikennetylle alueelle kuolemaansa saakka. Olennaista on, hyväksyykö jokin *seuraava* sukupolvi alueen elinpiirikseen. Tämän todennäköisyyden pienentäminen LLP:n ekologista toiminnallisuutta heikentämällä on lainvastaista.

Lisäksi on otettava huomioon, että liito-orava käyttää aina useaa pesää, jotka tutkimustiedon mukaan sijaitsevat tyypillisesti joidenkin kymmenien (naaraat) tai satojen (koiraat) metrien päässä toisistaan. Ehdottomana miniminä sen alueen pinta-alaksi, jonka ekologista toiminnallisuutta liito-oravan LLP:na ei saa lainkaan heikentää, on pidettävä neljää hehtaaria. Havaintojen sijoittumisesta on pääteltävä, onko alueella kyse useammasta kuin yhdestä LLP:sta. Tämä vaatii biologista asiantuntemusta. *Jokaiselle* LLP:lle tulee jättää 4 ha, koska naaraiden lisääntymispaikat eivät voi olla juurikaan päällekkäisiä. Niin kauan kuin harvennushakkuiden vaikutuksista ei ole tutkimustietoa, myös ne tulee kieltää LLP:n neljän hehtaarin alueella.

Neljän hehtaarin sääntö olisi huomattava parannus nykyiseen liito-oravan ”suojeluun” ja antaisi jonkinlaista toivoa lajin vuosikymmeniä jatkuneen voimakkaan taantumisen taittumisesta, mutta tämänkin pinta-alan riittävyys tulisi varmistaa tutkimuksin.

Suppea ”soveltuvuus”. Ohje kysyy: ”Millainen metsä on liito-oravalle soveltuvaa?” (s. 3). Vastaus sisältää varttuneet sekametsät ja puhtaat kuusikot, ja se mainitsee järeiden haapojen tärkeyden (mutta ei enää siis velvoita niiden säästämiseen) samoin kuin purojen ja norojen sekä pellonreunojen ja rantojen liito-oravan esiintymistodennäköisyyttä lisäävän vaikutuksen. Ottaen huomioon, että tätä ohjeen kohtaa tullaan lähes varmasti käyttämään myös sen perustelemiseen, että jokin alue *ei* ole soveltuva vaan vapaasti hakattavissa, soveltuvien alueiden luonnehdintaa on täydennettävä:

1. Liito-oravaa tavataan myös puhtaissa haavikoissa ja muissa lehtimetsissä. Vaikka kuusi kuuluu sen lempipuihin, se ei aina sitä vaadi.
2. Jossain määrin yllättävästikin liito-oravat käyttävät myös taimikoissa kasvavia järeitä haapoja, ainakin sellaisia, joissa on kolo tai jotka ovat kolopuun lähellä.[9] Tällaiset puut ovat hyvin suojattomia, ja niiden käyttö todennäköisesti tukeutuu jossain lähistöllä olevaan soveltuvampaan alueeseen, jota ei siten saa lainkaan heikentää. Se, että liito-oravat käyttävät tällaisia puita ja asuttavat joskus muitakin heikkolaatuisia elinympäristöjä, ei anna lupaa luoda lisää tällaisia ympäristöjä. Tähän yhteyteen sopii myös ohjeen kohta (s. 3): ”Heikentynyttä lisääntymis- tai levähdyspaikkaa ei saa kuitenkaan heikentää lisää.”
3. Ottaen huomioon yllä mainittu männyn merkitys liito-oravan ravintokasvina sekä se, että varsinkin järeissä männyissä tavataan tikankoloja, ohjeesta tulisi käydä ilmi, että vaikka mäntyvaltaiset metsät eivät ole liito-oravalle tyypillisiä elinympäristöjä, niitä ei voida pitää lajille merkityksettöminä alueina, jotka voidaan aina kokonaan rajata ulos ns. ”soveltuvasta metsästä”.
4. Vaikka ohje on rajattu koskemaan metsätaloutta, siinä tulisi mainita, että liito-oravia tavataan myös puistoissa, hautausmailla ja asuntoalueilla, jotka ovat elinympäristöinä hyvin erilaisia kuin yllä mainitut varsinaiset metsätyypit.

Kolo- ja risupesäpuut: tosiasioista viis. Ohje ei mitenkään viittaa siihen tosiseikkaan, että kolojen ja varsinkin risupesien havaitseminen on tiheässä metsässä hankalaa eikä voida olettaa, että ne kaikki löydetään. Silti ohjeen mukaan (mitä ilmeisimmin kaikki) kolo- ja risupesäpuut ”tulee säästää” (s. 3) myös ”soveltuvassa metsässä”. Ohje näyttää täysin epärealistisesti olettavan, että kaikki pesät havaitaan. Käytännössä ohje antaa luvan kaataa ne pesäpuut, joissa olevia pesiä ei havaita olosuhteiden tai vaikkapa puutteellisen havainnoinnin vuoksi (kiikari on välttämätön, mutta tätä ei mainita). LLP-suojelua ei pidä ohjeen tavoin tehdä riippuvaiseksi yksittäisten pesien löytämisestä. Olennaista on, onko metsä laajemmin tarkasteltuna sopivaa elinympäristöä.

3. Kulkuyhteys ja alueen muoto

Ohje esittää kysymyksen, millainen riittävä puustoinen kulkuyhteys on, ja antaa (s. 2) neljä vastausta:

(1) sellainen, että ”puusto selviää hakkuiden myötä muuttuvista olosuhteista”,

(2) ei ”yksittäisten puiden muodostama rivi/jono, vaan leveämpi metsäkaistale”,

(3) ”riittävä koko, puuston erirakenteisuus ja monilajisuus ylläpitävät yhteyden tuuli- ja tuholaiskestävyyttä”, ja

[9] Esim. http://tun.fi/JX.2263329#27, http://tun.fi/JX.2263329#30, http://tun.fi/JX.2431723#24, http://tun.fi/JX.2241524#39.

(4) ”harvennettu metsä toimii kulkuyhteytenä”.

Nämä ohjeet eivät poista perusongelmaa: aiemmin metsän keskellä kasvaneet puut eivät ole tottuneet voimakkaisiin tuuliin, ja varsinkin kuuset kaatuvat helposti. Kohta (1) on kriittinen, mutta se sanoo hyvin vähän: vasta jälkikäteenhän voidaan todeta, selvisikö puusto uusista oloista. Ohjeessa ei jostain syystä ole haluttu antaa selviä metrimääriä kulkuyhteyden leveydelle, vaikka elyt uskalsivat sellaisia käyttää (esim. 20 m). Sen tulkitseminen, mikä on ”leveämpi” ja ”riittävä” jätetään niille, joilla on taloudellinen intressi toteuttaa kulkuyhteydet kapeina ja riittämättöminä. Maininta, että kyse ei ole puurivistä vaan ”leveämmästä metsäkaistaleesta” ei lupaa hyvää, koska jo muutaman metrin levyinen yhteys täyttää tämän vaatimuksen. Tällainen yhteys voi katketa jo ensimmäisessä myrskyssä, ja jos se oli LLP:n ainoa yhteys, paikka on hävitetty. Tällöin voidaan ehkä jälkeen päin todeta, että yhteys ei ollut kohdan (1) mukainen, mutta on toinen asia, onko mitään jälkikäteisvalvontaa olemassa.

Jotta kulkuyhteys säilyy liito-oravan kannalta riittävän suojaisena, se on *suunniteltava siten, että se on suojainen vielä 20–30 vuoden tuulituhojen jälkeen*, jolloin sen sivuille kasvanut puusto alkaa suojata sitä. Suomesta luulisi löytyvän metsäasiantuntemusta sen määrittämiseen, mikä yhteyden leveyden on tällöin alun perin – kasvupaikka ja varovaisuusperiaate huomioon ottaen – vähintään oltava.

Ohje ansaitsee tunnustuksen siitä, että siinä luonnonsuojeluviranomainen vihdoinkin toteaa: ”Liito-orava suosii **yhtenäisiä** metsäalueita” (s. 3). Ohje kehottaa välttämään saarekkeita ja nauhamaisuutta, mutta toteaa: ”Jos kuitenkin liito-oravalle soveltuvaa metsää on kohteella vain nauhamaisena, tulee säästettävässä metsäalueessa huomioida ensisijaisesti metsäalueen soveltuvuus liito-oravalle, ei metsäalueen muoto.” Tämä ohje voi ahtaasti ja yllä käsiteltyjen puutteellisten soveltuvuuden kriteerien avulla tulkittuna johtaa LLP:n tuhoutumiseen. Jos LLP esimerkiksi sijaitsee metsässä, jossa kapea kuusivaltainen alue jää kahden mäntyvaltaisen alueen väliin, ei pelkkä kuusikon säästäminen riitä.

”Miten tarkistan liito-oravan esiintymisen alueella?” (s. 3)

Vaikka myös sellaiset lisääntymis- tai levähdyspaikat ovat suojeltuja, jotka eivät ole viranomaisen tiedossa, ohje kehottaa kartoittamaan liito-oravan esiintymisen ainoastaan niillä alueilla, ”joilta on aiempia havaintoja”. Tämä on yksi liito-oravan ”tiukan” ”suojelun” suurimpia ongelmia: käytännössä toimitaan kuin ainoastaan rekisteröityjen havaintojen piirissä olevat LLP:t olisivat suojeltuja. Suurin osa elinpiireistä hakataan sumeilematta, koska rekisteröityjä havaintoja ei ole. Ohjeellaan LVV lujittaa tätä ongelmaa.

Lisäksi ohje suosittelee papanakartoituksen tekemistä kevättalvella. Kuitenkin kuten Varsinais-Suomen elykeskus on todennut ”sopiva aika liito-oravan papanahavainnoinnin tekemiseen on kevättalvella–keväällä. Muuna aikana luotettava liito-oravan etsintä edellyttää käytännössä liito-oravan vainun avulla tunnistavaa koiraa kartoituksen avuksi.”[10] LVV:n ajankohtasuositus on surkea esimerkki siitä, miten liito-oravan suojelukäytäntöjä yhtenäistetään tavalla, jossa ei suinkaan mennä parhaiden käytäntöjen mukaan, vaan jatketaan linjalla, joka on vankasti osa liito-oravan ”suojelun” ongelmaa, ei ratkaisua.

[10] Vastaus metsänkäyttöilmoitukseen 1-2024-117323.